

INTRODUCCIÓ ALS LLENGUATGES ARTÍSTICS I LES SEVES TÈCNIQUES

ART I HISTÒRIA

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

MARIA MORENO CANO

maria.moreno@ub.edu

Departament d'Història de l'Art

NOTES PRELIMINARS

Investigació finançada pel Ministeri d'Educació, Cultura i Esport del Govern espanyol per a la Formació del Professorat Universitari.

CLASSIFICACIÓ DE LES ARTS

Antiguitat grecoromana

- ART = TECHNÉ: coneixement d'una tècnica o destresa especialitzada → regla
✗ Inspiració
- Classificació que separa:
  - ARTS LIBERALS O INTEL·LECTUALS → requereixen esforç i habilitat intel·lectual, no només tècnica
  - ARTS VULGARS → només en cal un coneixement tècnic, manual; treball físic
- Altres classificacions:
  - a) Sofistes: arts útils / agradables / perfectes
  - b) Plató: arts productives / imitatives
  - c) Quintilià: arts teòriques / pràctiques / productives
  - d) Ciceró: arts majors / mitjanes / menors
  - e) Plotí: arts productives / ajuden la naturalesa / imitatives / decoratives d'accions / intel·lectuals

CLASSIFICACIÓ DE LES ARTS

Edat mitjana

- Art com a HABILITAT de la raó pràctica → regles
  - Belles arts + oficis manuals + ciències
- Continua i s'estableix definitivament la distinció, que romandrà fins gairebé el segle XIX:
  - ARTS LIBERALS → s'hi relacionen les activitats que requereixen el domini de les ciències que les conformen:
    - a) **Trivium** → gramàtica, retòrica, lògica
    - b) **Quadrivium** → aritmètica, geometria, astronomia, música
  - ARTS MECÀNIQUES → arts manuals, requereixen habilitat tècnica, no intel·lectual. Són menyspreades. Classificació al s. XII:
    - a) **Raoul de Longchamp** → ars victuaria, lanificaria, medicinaria, negotiatoria, militaria, suffragatoria, architectura
    - b) **Hug de Sant Víctor (Didascalion)** → lanifium, armatura, navigatio, agricultura, venatio, medicina, theatrica

CLASSIFICACIÓ DE LES ARTS

Renaixement i barroc

- Art com a regla de producció
- Moda del *paragone* (comparació) de les arts de la que es desprèn una jerarquia que va variant
- Itàlia, s. XV → esforç de l'artista per obtenir millor reputació i consideració social
- Es pren consciència de la necessitat de separar el que avui anomenem belles arts de la resta d'arts, ciències i artesanies
  - Concepte d'«arts visuals» pren forma durant el s. XVI → «*arti del disegno*»
  - Classificacions sense èxit
  - Entrebanc: ambició dels artistes
    - Luca Pacioli: *De Divina proportione* (1497)
    - Piero della Francesca: *De prospectiva pingendi* (c. 1460-1480)
    - Leonardo da Vinci
- Francis Bacon (s. XVII) → arts basades en la imaginació

CLASSIFICACIÓ DE LES ARTS

Il·lustració

- Nova classificació de les arts que tindrà molta transcendència → concepte de BELLES ARTS
  - Antecedents:
    - Francisco d'Olanda (s. XVI)
    - Charles Perrault: *Cabinet des beaux arts* (1690)
    - François Blondel: *Cours d'architecture* (1765) → bellesa
  - CHARLES BATTEUX: *Les Belles Arts reduïdes a un sol principi* (1746). Classificació:
    - BBAA (música, poesia, pintura, escultura, dansa) → delectar + imitar la naturalesa
    - ARTS MECÀNIQUES (oficis) → útils
    - Arts que eren útils i produïen plaer → arquitectura i retòrica
- Separació, de les arts visuals de les literàries (belles lletres), però equiparades en importància
  - GOTTHOLD EPHRAIM LESSING: *Laocoont* (1766): pintura (espai) vs poesia (temps)

CLASSIFICACIÓ DE LES ARTS

Segle XIX

- Classificacions segons:
  - a) Consideracions conceptuals
  - b) Investigacions empíriques
- Classificació en ARTS PURES I APLICADES
- Sorgeixen més formes artístiques i debats:
  - a) **Debat art-indústria**
  - b) **Arts decoratives / del disseny / de l'objecte / sumptuàries**

CLASSIFICACIÓ DE LES ARTS

Actualitat

- El problema de la classificació de les arts ha anat perdent importància
  - Cap novetat
- Aspiracions maximalistes: ÉTIENNE SOURIAU: *La correspondance des arts* (1947)
- **Cap classificació definitiva** o acabada: classificar les arts esdevé artificial i qualsevol proposta pot ser incompleta

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

- TATARKIEWICZ, W.: *Historia de seis ideas*. Madrid: Tecnos, 1987.

UNIVERSITAT DE
BARCELONA